PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2021/513

(2021. gada 22. marts),

ar ko Igaunijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma ([1]), un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Igaunija 2021. gada 4. februārī lūdza Savienības finansiālo palīdzību, lai papildinātu valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģētu uz uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem.

(2) Paredzams, ka Covid-19 uzliesmojums un Igaunijas īstenotie ārkārtas pasākumi slimības uzliesmojuma un tā sociālekonomiskās un ar veselību saistītās ietekmes ierobežošanai ievērojami ietekmēs publiskās finanses. Saskaņā ar Komisijas 2020. gada rudens prognozi bija sagaidāms, ka Igaunijas vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds līdz 2020. gada beigām būs attiecīgi 5,9 % un 17,2 % no iekšzemes kopprodukta (IKP). Saskaņā ar Komisijas 2021. gada ziemas starpposma prognozi tiek prognozēts, ka Igaunijas IKP 2020. gadā būs samazinājies par 2,9 %.

(3) Covid-19 uzliesmojums ir imobilizējis būtisku darbaspēka daļu Igaunijā. Tā rezultātā pēkšņi un būtiski palielinājušies Igaunijas publiskie izdevumi, kas saistīti ar Covid-19 uzliesmojumu un attiecas uz saīsināta darbalaika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, kā arī attiecīgiem pasākumiem, kas veikti veselības jomā, un, kā izklāstīts 4.–9. apsvērumā.

(4) Ar Valdības 2016. gada 17. novembra noteikumu Nr. 130 "*Tööhõiveprogramm* 2017–2020" 2020. gada grozījumiem ([2]), kā minēts Igaunijas 2021. gada 4. februāra pieprasījumā, ieviesa īstermiņa darba tirgus shēmu darbvietu saglabāšanai (shēma ir spēkā no 2020. gada 23. marta). Tās mērķis bija atbalstīt privātajā sektorā nodarbinātos, kuru alga vai darba laika ilgums uz laiku tika samazināts ārkārtas situācijas būtiskās ietekmes dēļ, un nodrošināt darbiniekiem līdz 70 % no viņu vidējās mēneša darba samaksas vai mēnešalgas, nepārsniedzot 1 000 EUR vienam darbiniekam mēnesī. Tā bija pagaidu shēma ārkārtas situācijas laikā no 2020. gada marta līdz maijam. Ņemot vērā, ka ārkārtas situācijas ietekme turpinājusies, noteikumi Nr. 130 tika vēlreiz grozīti ([3]) un ar šiem grozījumiem piemēroti līdz 2020. gada jūnija beigām. Darba pagaidu pārtraukšanas shēmas nosacījumi tika pielāgoti tā, lai valdības atbalsts darbiniekam tiktu samazināts līdz 50 % no darbinieka vidējās mēneša darba samaksas vai mēnešalgas un nepārsniegtu 800 EUR vienam darbiniekam. Valdības atbalstu darbiniekiem uzņēmumi varēja saņemt ar nosacījumu, ka tie maksās vismaz 150 EUR (bruto izteiksmē) par katru darbinieku mēnesī, lai katrs darbinieks saņemtu mēneša izpeļņu vismaz 584 EUR apmērā, kas atbilst minimālajai algai;

([1]) OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.
([2]) *Riigi Teataja* ("*RT*") I, 20.3.2020., 3.
([3]) *RT* I, 30.5.2020., 4.

(5) Ar Valdības 2020. gada 9. aprīļa noteikumiem Nr. 26 "*Erivajadusega lapse vanema toetuse saamise ja maksmising tingimused ning toetuse arvutamise alused*" ([4]), kā minēts Igaunijas 2021. gada 4. februāra pieprasījumā, ieviesa pabalstu ienākumu saglabāšanai vecākiem, kuriem ārkārtas situācijā nācās pārtraukt darbu, lai rūpētos par saviem bērniem ar īpašām izglītības vajadzībām. Tas bija pagaidu pasākums ārkārtas situācijas laikā no 2020. gada 12. marta līdz 17. maijam. Pabalsts tika aprēķināts, pamatojoties uz 2019. gadā no vecāka darba samaksas vai algas samaksāto sociālo nodokli. Valdības atbalsts sedza 70 % no viena vecāka vidējās darba samaksas vai algas par dienu.

(6) Ar Kultūras ministra 2020. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 7 "*COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks ette nähtud toetusmeede laulu- ja tantsupeo liikumises osalevatele kollektiividele*" ([5]) un Kultūras ministra 2020. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 9 "*COVID-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuuri- ja spordivaldkonnale*" ([6]) (spēkā no 2020. gada 3. maija līdz 11. septembrim), un 2014. gada 26. novembra noteikumu "*Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord*" 2020. gada grozījumiem ([7]), kā minēts Igaunijas 2021. gada 4. februāra pieprasījumā, ieviesa īstermiņa shēmu pašnodarbinātiem māksliniekiem, sporta treneriem un koru un deju grupu vadītājiem. Tā attiecas uz pagaidu pasākumu Covid-19 uzliesmojuma dēļ noteiktās ārkārtas situācijas laikā. Pašnodarbināti mākslinieki divus mēnešus saņēma atbalstu, kura apmērs atbilst minimālajai algai. Koru un tautas deju grupu vadītājiem un sporta treneriem valdība nodrošināja ienākumu atbalstu 70 % apmērā no vidējās darba samaksas vai algas par laiku no 2019. gada oktobra līdz 2020. gada februārim, nepārsniedzot 1 000 EUR. Sporta treneri saņēma atbalstu 50 % apmērā no viņu parastās darba samaksas vai algas, bet pārējos 50 % maksāja sporta organizācija.

(7) Igaunija ieviesa vairākus ar veselību saistītus pasākumus, lai novērstu Covid-19 uzliesmojumu. 2020. gada 15. aprīlī pieņemtais Parlamenta likums "*Riigi 2020. aasta lisaeelarve seadus*" ([8]), kā minēts Igaunijas 2021. gada 4. februāra pieprasījumā, paredz veselības jomas pasākumu, kurš ir ļāvis valdībai iegādāties individuālos aizsardzības līdzekļus, papildu vispārējos materiālus un palīgmateriālus.

(8) Ar Valdības 2020. gada 23. aprīļa noteikumiem Nr. 28 "*Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord*" ([9]), kā minēts Igaunijas 2021. gada 4. februāra pieprasījumā, ieviesa īstermiņa atbalsta shēmu slimnīcām, lai kompensētu izmaksas, kas saistītas ar pagaidu darbinieku pieņemšanu darbā Covid-19. nodaļās un intensīvās terapijas nodaļās, un lai apmaksātu nostrādātās virsstundas ārstiem, medmāsām un citam saistītam personālam. Tā sedz izmaksas par slimnīcu Covid-19. nodaļās un intensīvās terapijas nodaļās vajadzīgajiem papildu darbiniekiem. Papildu darbinieki tika pieņemti darbā ar augstāku algu, lai uzturētu darbinieku motivāciju ārkārtas situācijā.

(9) Ar Valdības 2020. gada 23. aprīļa noteikumiem Nr. 28 "*Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord*" ([10]), kā minēts Igaunijas 2021. gada 4. februāra pieprasījumā, ieviesa kompensāciju darbiniekiem par pirmajām trim slimības atvaļinājuma dienām. Tas bija pagaidu pasākums ārkārtas situācijas laikā no 2020. gada 13. marta līdz 17. maijam. Kompensācija par Covid-19 dēļ biežāk izmantotu slimības atvaļinājumu un kopšanas atvaļinājumu tika piešķirta Igaunijas Veselības apdrošināšanas fonda apdrošinātajām personām par pirmajām trim slimības dienām, kuras parasti apmaksā darba ņēmējs.

(10) Igaunija atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem finansiālās palīdzības pieprasīšanai. Igaunija ir iesniegusi Komisijai attiecīgus pierādījumus par to, ka faktiskie publiskie izdevumi no 2020. gada 1. februāra ir palielinājušies par 230 000 000 EUR saistībā ar valsts pasākumiem, kas veikti, lai novērstu Covid-19 uzliesmojuma sociālekonomisko ietekmi. Tas ir pēkšņs un būtisks pieaugums, jo tas ir saistīts gan ar jauniem pasākumiem, gan ar lielāku pieprasījumu pēc esošajiem pasākumiem, kas kopā aptver ievērojamu Igaunijas darbaspēka daļu.

([4]) *RT* I, 10.4.2020., 5.
([5]) *RT* I, 30.4.2020., 28.
([6]) *RT* I, 30.4.2020., 29.
([7]) *RT* I, 5.5.2020., 21.
([8]) *RT* I, 21.4.2020., 2.
([9]) *RT* I, 24.4.2020., 13.
([10]) *RT* I, 24.4.2020., 13.

(11) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2020/672 6. pantu ir apspriedusies ar Igauniju un pārbaudījusi faktisko publisko izdevumu pēkšņo un būtisko pieaugumu, ko izraisījis Covid-19 uzliesmojums un kas tieši saistīts ar saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, kā arī ar attiecīgo ar veselību saistīto pasākumu ieviešanu, kā minēts 2021. gada 4. februāra pieprasījumā.

(12) Tādēļ būtu jāsniedz finansiāla palīdzība, lai palīdzētu Igaunijai novērst Covid-19 uzliesmojuma izraisīto smago ekonomisko traucējumu sociālekonomiskās sekas. Lēmumi par maksājumu un to daļu termiņiem, apmēru un veikšanu Komisijai būtu jāpieņem ciešā sadarbībā ar valsts iestādēm.

(13) Šim lēmumam nebūtu jāskar to procedūru iznākums, kas var tikt veiktas saistībā ar iekšējā tirgus darbības traucējumiem, jo īpaši saskaņā ar Līguma 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar Līguma 108. pantu ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem.

(14) Lēmums par finansiālās palīdzības sniegšanu ir pieņemts, ņemot vērā Igaunijas esošās un gaidāmās vajadzības, kā arī finansiālās palīdzības pieprasījumus saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672, ko jau ir iesniegušas vai plāno iesniegt citas dalībvalstis, vienlaikus piemērojot vienlīdzīgas attieksmes, solidaritātes, samērīguma un pārredzamības principus,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Igaunija atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā paredzētajiem nosacījumiem.

2. pants

1. Savienība piešķir Igaunijai aizdevumu, kura maksimālā summa ir 230 000 000 EUR. Aizdevuma maksimālais vidējais termiņš ir 15 gadi.

2. Ar šo lēmumu piešķirtās finansiālās palīdzības pieejamības periods ir 18 mēneši, sākot no pirmās dienas pēc šā lēmuma spēkā stāšanās.

3. Komisija piešķir Savienības finansiālo palīdzību Igaunijai ne vairāk kā astoņās daļās. Vienu daļu var izmaksāt vienā vai vairākos maksājumos. Pirmās daļas maksājumu termiņi var būt ilgāki nekā maksimālais vidējais termiņš, kas minēts 1. punktā. Šādos gadījumos turpmāko maksājumu termiņus nosaka tā, lai maksimālais vidējais termiņš, kas minēts 1. punktā, ir ievērots, tiklīdz visas daļas ir izmaksātas.

4. Pirmo daļu izmaksā pēc tam, kad stājies spēkā aizdevuma līgums, kas paredzēts Regulas (ES) 2020/672 8. panta 2. punktā.

5. Igaunija sedz Savienības finansējuma, kas norādīts Regulas (ES) 2020/672 4. pantā, izmaksas par katru daļu un visas Savienības maksas, izmaksas un izdevumus, kuri izriet no jebkura finansējuma, kas saistīts ar aizdevumu, kurš piešķirts saskaņā ar šā panta 1. punktu.

6. Komisija lemj par daļu apmēru un to izmaksāšanu, kā arī par maksājumu apmēru.

3. pants

Igaunija var finansēt šādus pasākumus:

a) īstermiņa darba tirgus shēmu darbvietu saglabāšanai, kas paredzēta Valdības 2016. gada 17. novembra noteikumu Nr. 130 "*Tööhõiveprogramm* 2017–2020" 2020. gada grozījumos;

b) pabalstu ienākumu saglabāšanai vecākiem, kuriem ārkārtas situācijas laikā ir nācies pārtraukt darbu, lai rūpētos par saviem bērniem ar īpašām izglītības vajadzībām, kā paredzēts Valdības 2020. gada 9. aprīļa noteikumos Nr. 26 "*Erivajadus lapse vanema toetuse saamise ja maksmise tingimused ning toetuse arvutamise alused*";

c) īstermiņa shēmu pašnodarbinātiem māksliniekiem, sporta treneriem un koru un deju grupu vadītājiem, kā paredzēts Kultūras ministra 2020. gada 30. aprīļa noteikumos Nr. 7 "*COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks ette nähtud toetusmeede laulu- ja tantsupeo liikumises osalevatele kollektiividele*" un Kultūras ministra 2020. gada 30. aprīļa noteikumos Nr. 9 "*COVID-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuuri- ja spordivaldkonnale*", un 2014. gada 26. novembra noteikumu "*Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord*" 2020. gada grozījumos;

d) veselības jomas pasākumu, kas ļāva valdībai iegādāties individuālos aizsardzības līdzekļus, papildu vispārējos materiālus un palīgmateriālus, kā paredzēts Parlamenta 2020. gada 15. aprīļa likumā "*Riigi 2020. aasta lisaeelarve seadus*";

e) īstermiņa atbalsta shēmu slimnīcām, lai kompensētu izmaksas, kas saistītas ar pagaidu darbinieku pieņemšanu darbā Covid-19 nodaļās un intensīvās terapijas nodaļās, un lai apmaksātu nostrādātās virsstundas ārstiem, medmāsām un citiem darbiniekiem, kā paredzēts Valdības 2020. gada 23. aprīļa noteikumos Nr. 28 "*Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord*";

f) kompensāciju darbiniekiem par pirmajām trim slimības atvaļinājuma dienām, kā paredzēts Valdības 2020. gada 23. aprīļa noteikumos Nr. 28 "*Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord*".

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Igaunijas Republikai.

Šis lēmums stājas spēkā dienā, kad tas paziņots adresātam.

5. pants

Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2021. gada 22. martā

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
M. do C. ANTUNES